

СКУЛЬПТУРА

СКУЛЬПТУРА - ВИД СВІДОСТВА І ЕГО МИСТЕЦТВА, ТВОРИ ЯКОГО МАЮТЬ ОБ'ЄМНУ, ТРИВИМІРНУ ФОРМУ І ВИКОНУЮТЬСЯ ІЗ ТВЕРДИХ ЧИ ПЛАСТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ.

ЩО Ж ВИЗНАЧАЄ САМЕ СЛОВО "СКУЛЬПТУРА?" ПОРЯД З ТЕРМІНОМ "СКУЛЬПТУРА", ЩО ПОХОДЯТЬ ВІД ЛАТИНСЬКОГО SCULPERE - ВИРІЗАТИ, ТЕСАТИ, ВЖИВАЄТЬСЯ, ЯК РІВНОЗНАЧНЕ, СЛОВО "ПЛАСТИКА", ЩО ПОХОДИТЬ ВІД ГРЕЦЬКОГО PLADZEIN, ЩО ЗНАЧИТЬ ЛІПИТИ. СПОЧАТКУ, У ВУЗЬКОМУ СЕНСІ СЛОВА, ПІД СКУЛЬПТУРОЮ РОЗУМІЛИ ЛІПЛЕННЯ, ВИСІКАННЯ, РУБКУ, ВИРІЗУВАННЯ, ТОБТО ТАКИЙ ШЛЯХ СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ, ПРИ ЯКОМУ ХУДОЖНИК ЗНІМАЄ, ЗБИВАЄ ЗАЙВІ ШМАТКИ АБО ШАРИ КАМЕНЮ АБО ДЕРЕВА, ПРАГНУЧИ ЯК БИ ВИВІЛЬНИТИ УКЛАДЕНУ, ЩО ТАЇТЬСЯ В БЛОЦІ СКУЛЬПТУРНУ ФОРМУ.

ПІД ПЛАСТИКОЮ Ж РОЗУМІЛИ ПРОТИЛЕЖНИЙ ЛІПЛЕННЮ ШЛЯХ СТВОРЕННЯ СКУЛЬПТУРНОГО ТВОРУ - ЛІПЛЕННЯ З ГЛИНИ АБО ВОСКУ, ПРИ ЯКІЙ СКУЛЬПТОР НЕ ЗБАВЛЯЄ, А, НАВПАКИ, НАРОЩУЄ ОБ'ЄМ. ГОЛОВНИМИ ОБ'ЄКТАМИ СКУЛЬПТУРИ Є ЛЮДИНА І ЗОБРАЖЕННЯ ТВАРИННОГО СВІТУ.

ОСНОВНИМИ РІЗНОВИДАМИ СКУЛЬПТУРИ Є КРУГЛА СКУЛЬПТУРА І РЕЛЬЄФ.

ЗА ФОРМОЮ:

- КРУГЛА СКУЛЬПТУРА

- РЕЛЬЄФ

Кругла скульптура – вид скульптурного твору, який опрацьований зі всіх боків.

Головними типами круглої скульптури є: статуя, статуетка, погруддя, торс і скульптурна група.

Рельєф

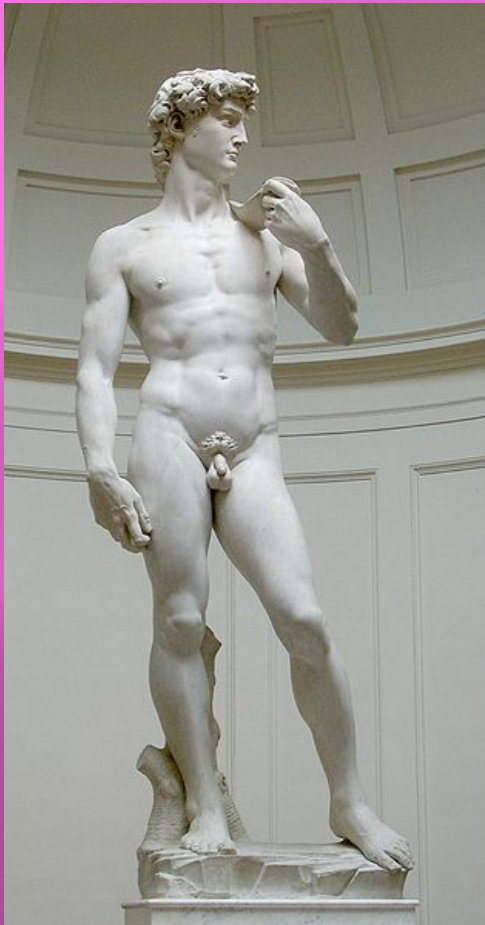
(Від італійського *relievo* - виступ, опуклість, підйом) займає за своїми образотворчим можливостям проміжне місце між круглою скульптурою та зображенням на площині (малюнком, живописом, фрескою).

Рельєф, як і кругла скульптура, володіє трьома вимірами (хоча третє, глибинне вимір часто буває кілька скороченим, умовним). Композиція фігур в рельєфі розгортається уздовж площини, яка служить і технічною основою зображення і одночасно фоном, що дозволяє відтворювати в рельєфі пейзаж і багатофігурні сцени. Такий органічний зв'язок з площиною і є особливістю рельєфу.

КРУГЛА СКУЛЬПТУРА

Статуя

Статуя - об'ємне зображення людської фігури в ріст, а також тварини або фантастичної істоти, яке вільно стоїть. Зазвичай статуя поміщається на постаменті. Так звана кінна статуя зображує вершника.

Давид

Жанна д'Арк

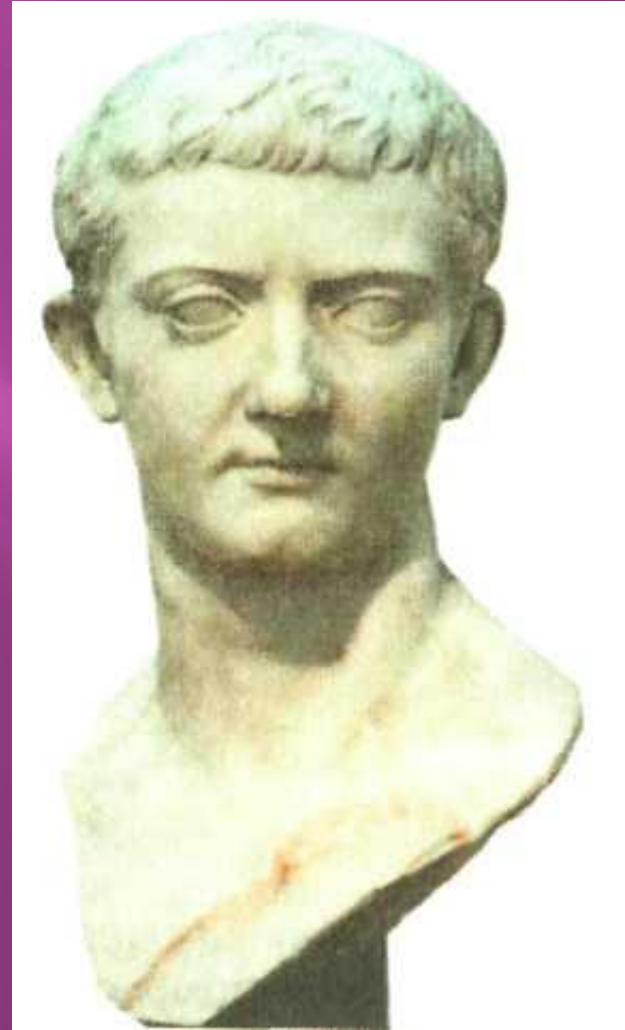
Статуетка

Статуетка - вид дрібної пластики, статуя настільного (кабінетного) розміру набагато менше натуральної величини, що служить для прикраси інтер'єру.

Погруддя

Бюст (погруддя) - погрудне, поясне або плечове зображення людини в круглій скульптурі.

Торс

Торс - скульптурне зображення тулуба людини без голови, рук і ніг. Торс може бути уламком античної скульптури або самостійної

Скульптурна група

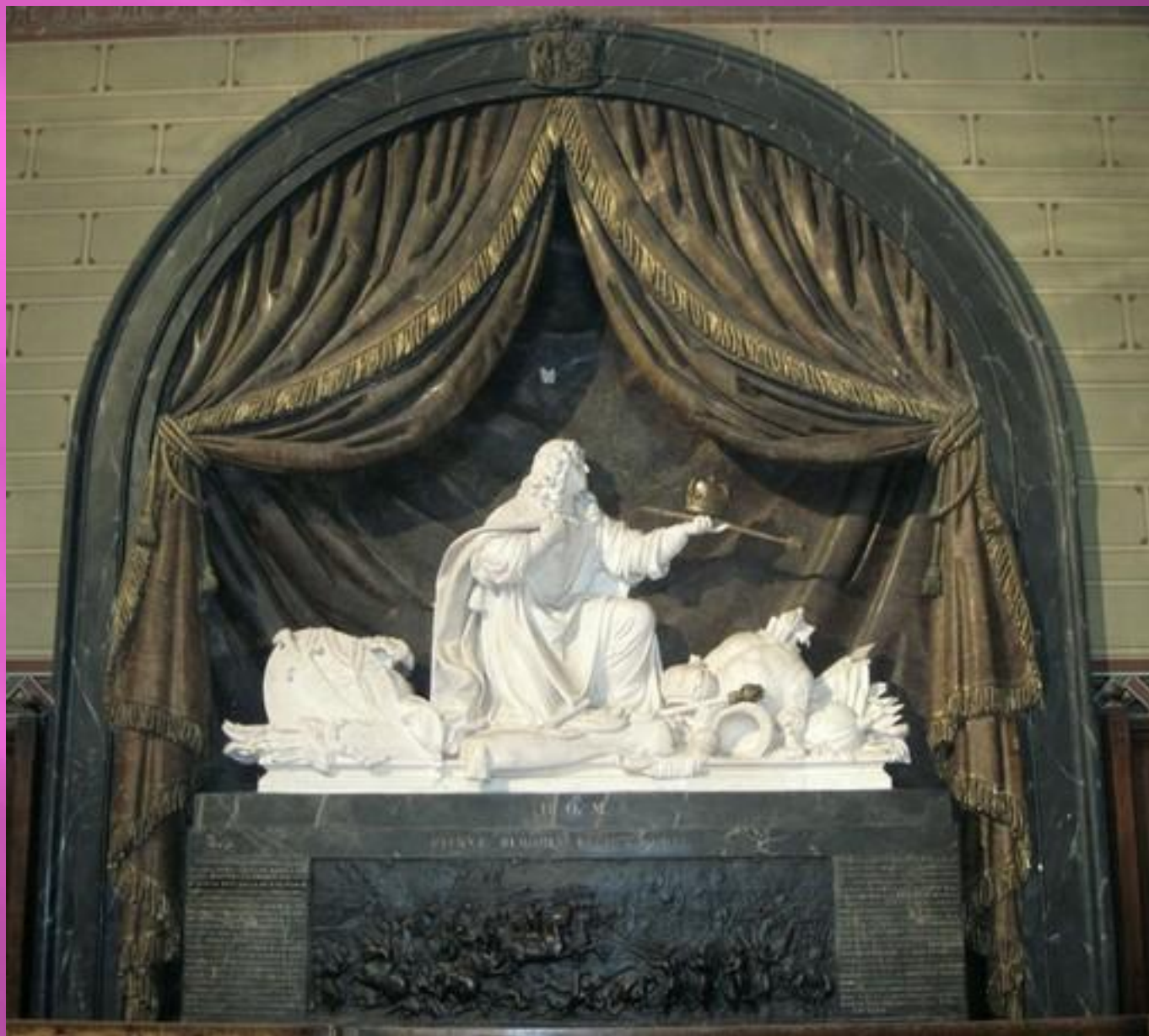
РЕЛЬЄФ

Барельєф

Барельєф - низький рельєф (від французького слова *bas* - низький), тобто такий, в якому зображення менше ніж наполовину свого об'єму виступає над площиною фону.

Барельєф на саркофазі Яна Казимира із сценами битви під Берестечком (абатство Сен-Жермен, Париж)

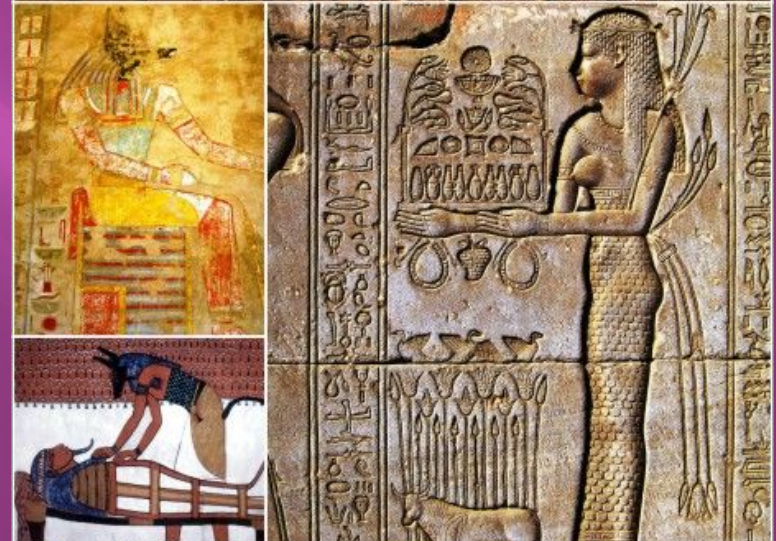
Горельєф

Горельєф - високий рельєф (від французького слова haut - високий), коли зображення виступає над площиною фону більше ніж наполовину свого об'єму, а місцями округляючись, частково навіть відривається від

Койланогліф

Койланогліф – рельєф, який по відношенню до фону є не опуклим, а увігнутим, поглибленим, тобто як би зворотнім. Він був поширений у мистецтві Стародавнього Сходу, Єгипту і в античній різьбі по каменю.

**ЗА СВОЇМ ПРИЗНАЧЕННЯМ
СКУЛЬПТУРА ПОДІЛЯЄТЬСЯ НА:**

- МОНУМЕНТАЛЬНУ;**
- МОНУМЕНТАЛЬНО-ДЕКОРАТИВНУ;**
- СТАНКОВУ;**
- СКУЛЬПТУРУ МАЛИХ ФОРМ.**

Монументальна

однофігурні і багатофігурні пам'ятники,
монументи в пам'ять видатних подій і бюсти-
монументи.

Чернігів

Тбілісі

Харків

Марк Аврелий, Рим
170 р. н.е.

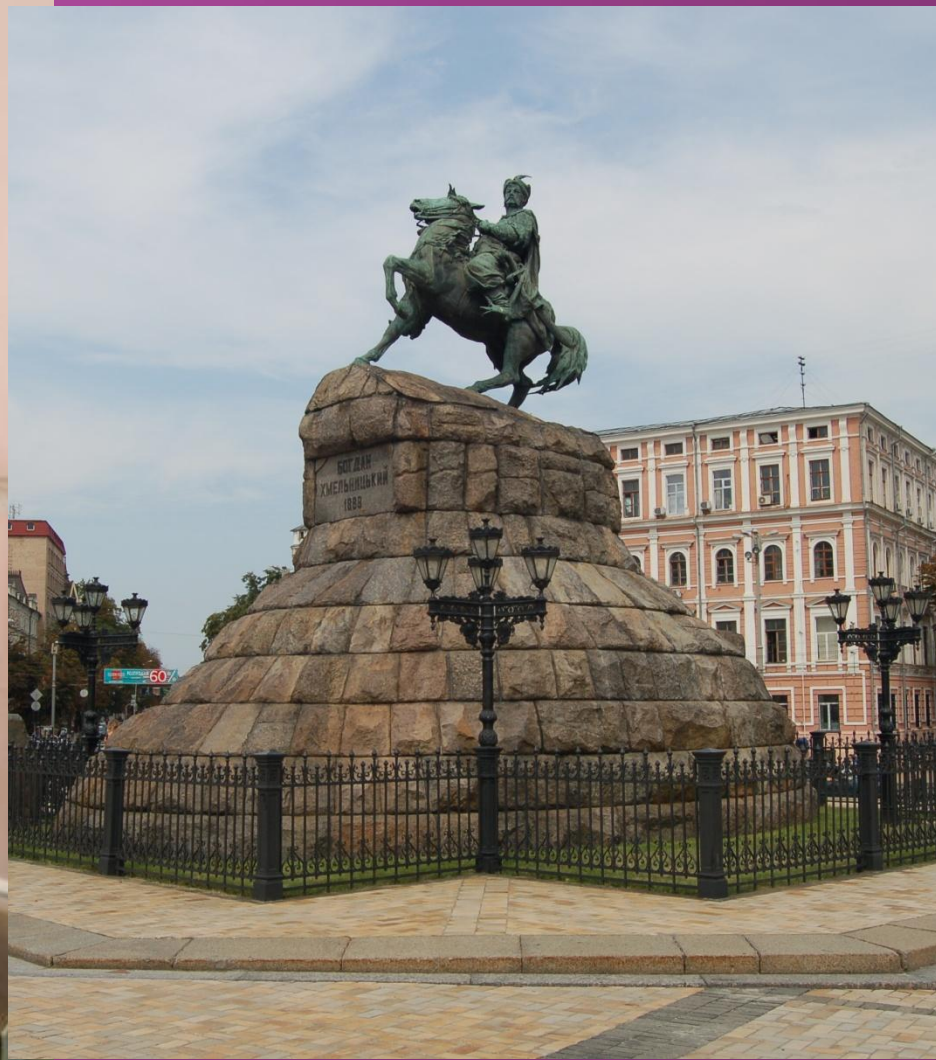
Петро I,
С.-Петербург
1782
Е.Фальконе

Микола I,
С.-Петербург
1859
П.Клодт

Чингізхан, Улан-Батор, Монголія, 2008 р., Д.Ерденебілег,
висота 40 м + 10 м постамент.

Гетьман Богдан Хмельницький, Київ, 1888, Михайло Мікешин

Гетьман Богдан Хмельницький, Київ

Монументально-декоративна

Вона тісно пов'язана з архітектурою, а кажучи ширше - взагалі з оточенням і включає всі види скульптурного оздоблення будинків, як зсередини, так і зовні.

SOLI
DEO
HONOR ET GLORIA

Станкова

Вона називається так тому, що встановлюється на верстаті або підставці і призначається для виставок, музеїв, громадських та житлових приміщень (останнє навіть породило спеціальне поняття "кабінетні скульптура").

Скульптура малих форм

Особливим видом станкової скульптури є так звана **скульптура "малих форм"**. Це невеликі статуєтки з чавуну, бронзи, скла, фаянсу, теракоти, пластмаси, дерева та інших матеріалів, що зображують людей і тварин.

Родина (висота 14см)

Скульптура малих форм військово-історична мініатюра

Запорожец

***ЗА ХАРАКТЕРОМ
ПОСТАНОВКИ
ФІГУРИ***

Статична

Динамічна

МАТЕРІАЛИ

Скульптурні матеріали:

- камінь (мармур, граніт, пісковик, алебастр та ін.);
- дерево;
- техніка стюкко (переважно в епоху Ренесансу) – суміш вапна, гіпсу і меленого алебастру чи мармуру.

Пластичні матеріали:

- глина;
- гіпс;
- бронза, чавун;
- Бетон;
- сучасні пластичні матеріали, штучний камінь (поліефірна смола з мармуровою крихтою).

Каркасні композиції:

- металеві каркаси, ошальовані листовим металом (мідь, сталь та ін.)

ВІДОМІ СКУЛЬПТОРИ

Донателло	Італія	15 ст.	Монумент кондот'єру Гатамелаті в Падуї
Мікеланджело	Італія	кін.15 -16 ст.	Пієта, Давид
<u>Лоренцо Берніні</u>	Італія	17 ст.	Оздоба собору Св. Петра
Іван Георгій Пінзель	Україна (Річ Посполита)	18 ст.	Твори у Львові та в інших містах Галичини
Етьєн Моріс Фальконе	Франція	18 ст.	Мідний вершник
Огюст Роден	Франція	19 ст.	«Мислитель»

